

2019-2022

Waterschap Aa en Maas

Planadvies, vergunning-
verlening, toezicht &
handhaving 2019–2022

colofon

Planadvies, vergunningverlening, toezicht en handhaving 2019–2022

Bestuurlijke besluitvorming

6 mei 2019

Opdrachtgevers

Afdelingshoofd Planadvies & Vergunningen: Hans van Bijnen

Afdelingshoofd Toezicht & Handhaving: Petra Kamsma

Auteurs

Iliass Kabbouti

Leona van de Wiel

Moniek Pulles–de Bonth

Henriëtte Graveland

's–Hertogenbosch, 11 april 2019

Waterschap Aa en Maas

Pettelaarpark 70

5216 PP 's–Hertogenbosch

tel: 088 178 8000

fax: 088 178 8001

info@aaenmaas.nl

www.aaenmaas.nl

Ontwerp:

studio i:i

© Waterschap Aa en Maas. Alle rechten voorbehouden

inhoudsopgave

INLEIDING	5
Opbouw beleidsplan en leeswijzer	5
1. GRONDSLAG	6
2. MISSIE & DOELEN	10
2.1 Doelen (bij)stellen, hoe doen we dat?	12
3. ONTWIKKELINGEN, AMBITIES EN DE WEG HIernaARTOE	14
3.1 Omgevingswet	14
3.1.1 Digitaal Stelsel Omgevingswet	17
3.1.2 Waterschapsverordening	17
3.1.3 Toepasbare regels	17
3.1.4 Omgevingsvisies en omgevingsplannen	18
3.1.5 De weg naar 2021	18
3.2 Zaakgericht werken	20
3.3 Digitalisering	20
3.4 Samenwerking	22
3.4.1 Interne samenwerking	22
3.4.2 Vooroverleg	22
3.4.3 Winnend samenwerken	24
3.4.4 Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht	24
3.4.5 Indirecte lozingen	25
3.4.6 Mestfraude	25
3.4.7 Bestuursakkoord water	26
3.5 Preventie	26
4. MENSEN EN MIDDELEN	28
BIJLAGEN	
Module 1: Planadvies en vergunningverlening	zie module 1
Module 2: Toezicht en handhaving	zie module 2

PLANADVIES, VERGUNNING- VERLENING, TOEZICHT EN HANDHAVING

Waterschap Aa en Maas richt zich vol op de realisatie van de waterdoelen uit het Waterbeheerplan 2016–2021 (WBP). Het in stand houden en verbeteren van onze waterstaatswerken en het zorgen voor goede naleving van water gerelateerde wet- en regelgeving horen daar onlosmakelijk bij. Dat doen wij door zorgvuldige, duidelijke, betrouwbare en transparante inzet van onze instrumenten planadvies, vergunningverlening, preventie, toezicht en handhaving. Daarover gaat het beleidsplan ‘Planadvies, vergunningverlening, toezicht en handhaving 2019–2022 van waterschap Aa en Maas’.

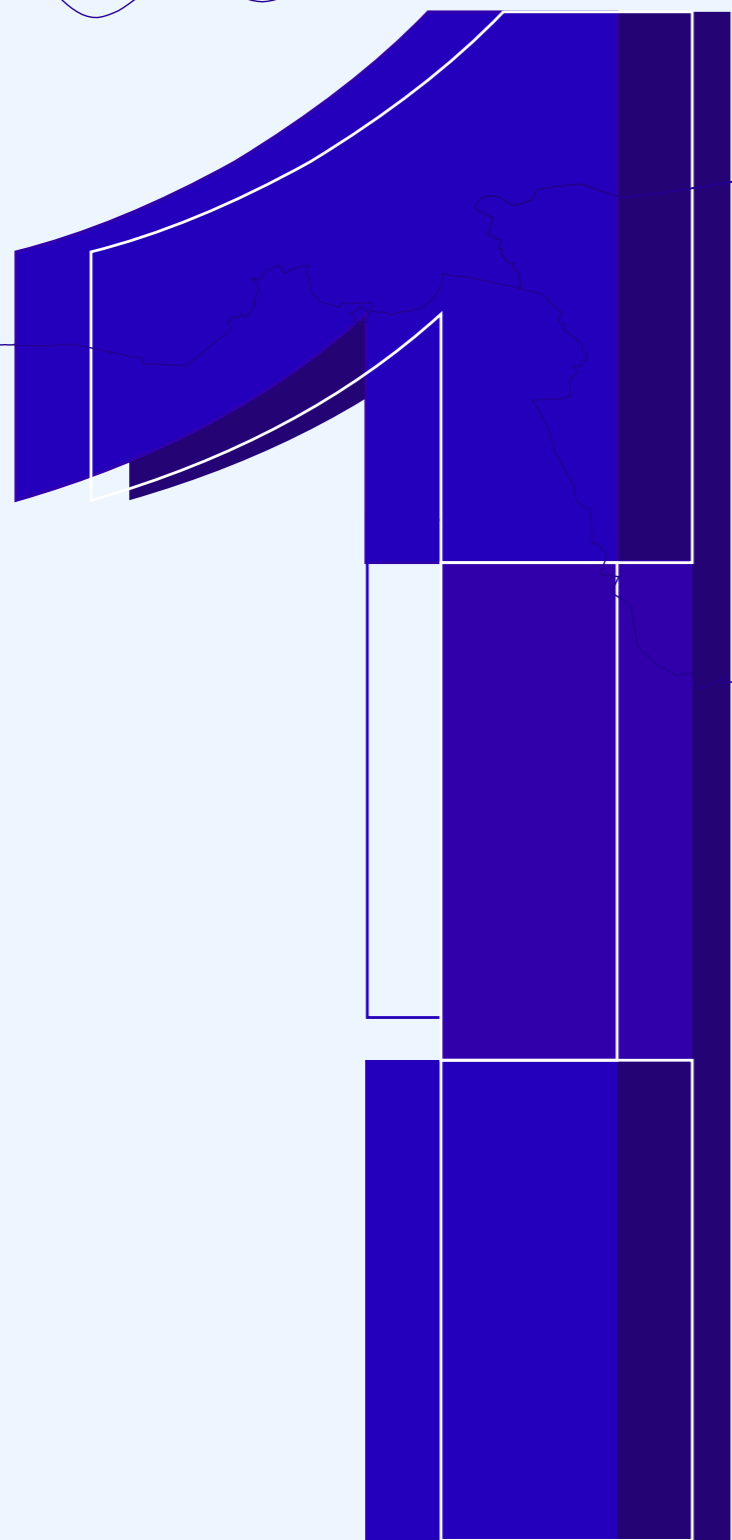
Voorheen werd alleen een beleidsplan voor preventie, toezicht en handhaving opgesteld, maar sinds 2017 is het ook voor vergunningverlening verplicht om een beleidsplan te hebben. Omdat planadvies en preventie nauw verbonden zijn aan de taken van vergunningverlening, toezicht en handhaving (hierna: VTH-taken), kiest Aa en Maas voor een integraal beleidsplan waarin alle onderdelen zijn opgenomen. Hiermee draagt het waterschap zorg voor een goede, samenhangende kwaliteit van de uitvoering van zijn taken.

Met de periode van ons beleidsplan hebben we rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen. In 2021 hebben wij een nieuw Waterbeheerprogramma* en ook treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking. Een andere toekomstige ontwikkeling is de digitale transformatie binnen ons waterschap, waardoor we ons werk nog verder automatiseren en inzetten op informatiseren, optimaliseren en verslimmen. Deze ontwikkelingen hebben grote impact op de inhoud van ons werk en op onze dienstverlening van de toekomst, een van de rode draden door dit beleidsplan.

Opbouw beleidsplan en leeswijzer

In dit beleidsplan leest u waar de focus voor de komende jaren ligt op het gebied van beschermen, voorkomen en genezen. In hoofdstuk 2 beschrijven we de grondslag van dit beleidsplan. Vervolgens leest u in hoofdstuk 3 welke missie en doelen we hebben en hoe we deze (bij)stellen. In hoofdstuk 4 beschrijven we met welke ontwikkelingen wij aan de slag gaan en wat onze ambities daarin zijn. Hoofdstuk 5 gaat over onze mensen. Het beleidsplan wordt ondersteund en aangevuld met modules. In de modules worden met name de vereisten voor de processen van planadvies, vergunningverlening, toezicht en handhaving uit het Besluit omgevingsrecht (Bor) verder uitgewerkt. We kiezen hiervoor omdat we ons in het beleidsplan vooral focussen op onze ambities en doelen.

* Dit Waterbeheerprogramma vervangt het huidige waterbeheerplan.
De verplichte inhoud van dit programma is gelijk aan de verplichte inhoud van het huidige waterbeheerplan

GROND- SLAG

Planadvies, vergunning-
verlening, toezicht
en handhaving 2019–2022

1. GRONDSLAG

Met dit beleidsplan stellen we onszelf doelen, hebben we een kapstok voor de komende jaren, maken we onze werkwijzen inzichtelijk en nemen we anderen daarin mee. Tegelijkertijd geven we invulling aan wettelijke eisen. De wettelijke grondslag staat hieronder beschreven.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

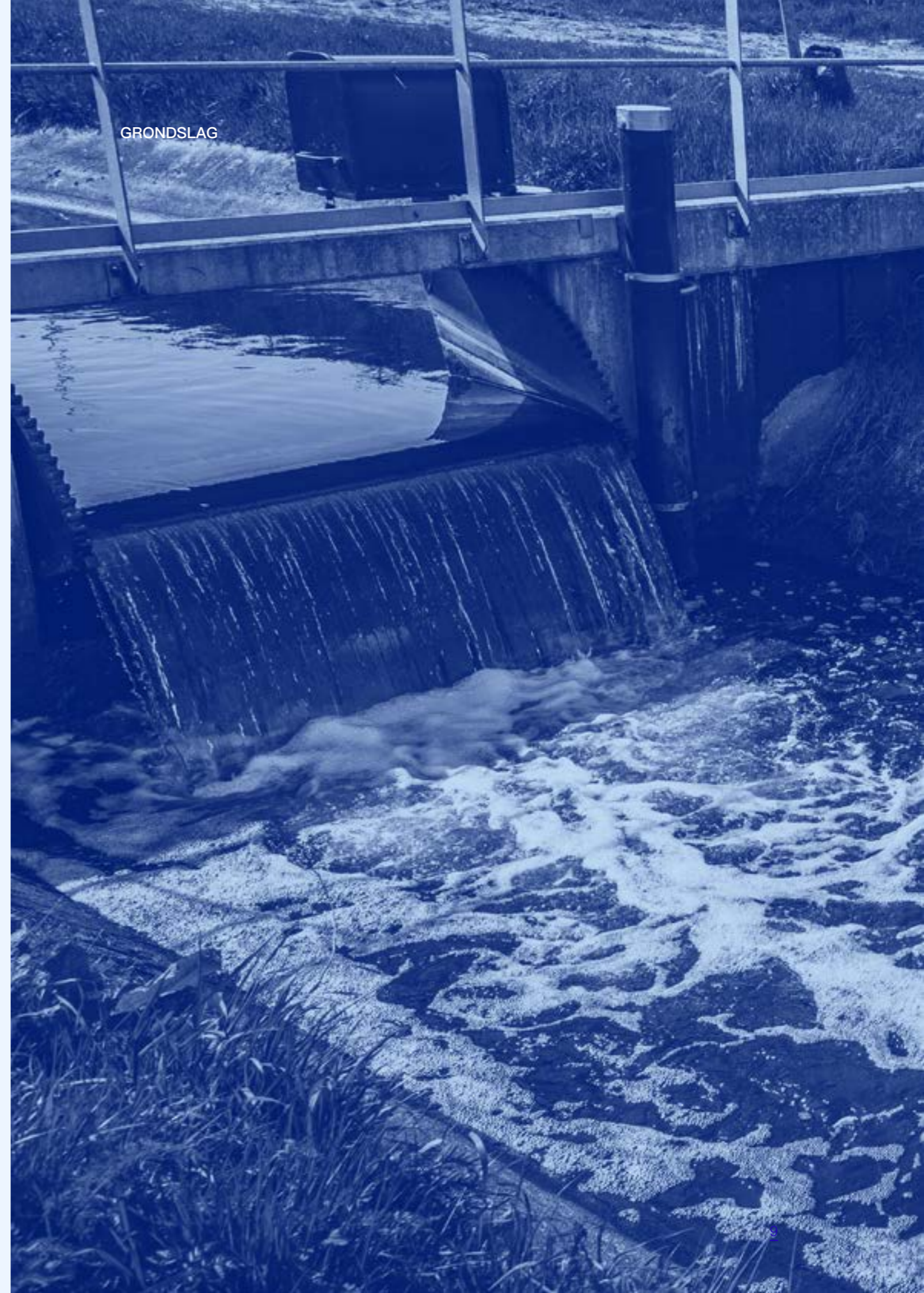
Om inzichtelijk te maken welke kwaliteit de uitvoering van de taken op het gebied van VTH-taken heeft, zijn kwaliteitscriteria ontwikkeld. De kwaliteitscriteria gaan over de kennis, kunde en ervaring die aanwezig is binnen de organisatie (kritieke massa), maar ook om een goede beleidscyclus te borgen (procescriteria). Dit beleidsplan geeft invulling aan de procescriteria, deze zijn verplicht voor de waterbeheerders. Op 14 april 2016 is de Wet VTH in werking getreden. Deze wet geeft hoofdstuk 5 van de Wabo grotendeels opnieuw vorm met regels over vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Om als waterbeheerders volgens dezelfde kwaliteitsnormen te werken hebben Rijkswaterstaat en de waterschappen in 2015 ingestemd met zelf geformuleerde uniforme kwaliteitscriteria voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Deze set geeft met name voor de kritieke massa aanvullende input, specifiek voor de waterbeheerders om aan te voldoen.

Dit was een mijlpaal in de samenwerking tussen Rijkswaterstaat en de waterschappen in Nederland en heeft de waterpartners nog meer met elkaar verbonden. We streven ernaar om in 2020 ook volledig aan de kritieke massa te voldoen ondanks dat dit nog geen verplichting is.

Besluit omgevingsrecht

In het Bor zijn de procescriteria verankerd. Met het Besluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving is op 1 juni 2017 het Bor gewijzigd. Hierdoor zijn de procescriteria ook van toepassing op het onderdeel vergunningverlening en daarmee dus op alle VTH-taken van het waterschap. Deze regels hebben tot doel meer eenheid te brengen in de uitvoering en handhaving van bepaalde milieutaken. Om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de uitvoering van onze taken goed geborgd wordt en blijft, nemen we deel aan regiobijeenkomsten over interbestuurlijk toezicht. Dit om op de hoogte te blijven van de wettelijke eisen van de kwaliteitscriteria, maar ook om mee te krijgen hoe andere overheden hier invulling aan geven. Brabantbreed doen we dit door kennis te nemen van elkaars beleidsplannen en elkaar op de hoogte te houden van ontwikkelingen op dit gebied en landelijk hebben wij zitting in het kernteam dat gaat over de ontwikkeling en implementatie van de kwaliteitscriteria water.

MISSIE EN DOELEN

Planadvies, vergunning-
verlening, toezicht
en handhaving 2019–2022

2. MISSIE EN DOELEN

In het WBP is onze missie geconcretiseerd in verschillende doelen. Planadvies, vergunningverlening, preventie, toezicht en handhaving zijn instrumenten die het waterschap ter beschikking heeft om bij te dragen aan de realisatie van de gestelde doelen.

In dit beleidsplan zoomen we daar verder op in, stellen we doelen die dichterbij onze specifieke taken liggen en spreken we onze ambities uit. De hoofddoelen en tevens rode draden in dit beleidsplan zijn:

- 1 **Efficiëntere samenwerking in en met ons gebied.**
- 2 **Onze toekomstige activiteiten optimaliseren binnen de digitale transformatie.**
- 3 **Onze organisatie en de klant nog dichterbij elkaar brengen door verbeterde dienstverlening.**

Een belangrijke ontwikkeling die veel raakvlakken heeft met deze doelen is natuurlijk de Omgevingswet, waarvan de implementatie op dit moment loopt.

2.1. Doelen (bij)stellen, hoe doen we dat?

Het beleidsplan vormt het strategische kader waarin we onze doelen omschrijven voor een bepaalde planperiode. Met een jaarlijks Uitvoeringsprogramma werken we concrete acties uit voor het komende jaar om de hiervoor genoemde doelen tot uitvoering te brengen. Het Uitvoeringsprogramma vormt hiermee het operationele kader. Periodiek rapporteren we of we op de goede weg zitten. Dit doen we door middel van dashboards die op afdelingsniveau worden gemaakt en gedeeld. Daarnaast maken we tweemaal per jaar managementrapportages die bestemd zijn voor de directie. Het dagelijks bestuur wordt door middel van een bestuursrapportage op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen. Deze rapportage gaat ter kennisname naar het algemeen bestuur. Dit gebeurt eenmaal per jaar. Aan het einde van het jaar stellen we een jaarverslag op waarin we evalueren of de gestelde doelen in het Uitvoeringsprogramma zijn bereikt. Mede op basis van de resultaten in het jaarverslag stellen we een nieuw Uitvoeringsprogramma op voor het jaar daarop. Hier kunnen nieuwe doelen in staan of, indien de doelen uit het voorgaande jaar niet behaald zijn, bijgestelde doelen. Als we tussentijds tot de conclusie komen dat de gestelde doelen in het beleidsplan niet gehaald worden, stellen we het beleidsplan bij met een (partiële) herziening.

big 8 beleidsvisie

ONTWIKKEL- INGEN, AMBITIES EN DE WEG HIER- NAARTOE

Planadvies, vergunning-
verlening, toezicht
en handhaving 2019–2022

3. ONTWIKKELINGEN, AMBITIES EN DE WEG HIernaartoe

In dit hoofdstuk omschrijven we welke ontwikkelingen we zien, wat onze ambitie daarin is en hoe we deze willen verwezenlijken. De ontwikkelingen die aan de orde komen zijn allemaal te herleiden naar de rode draden zoals genoemd in de introductie. Binnen dit alles heeft de implementatie van de Omgevingswet natuurlijk een belangrijke rol, vandaar dat we daarmee beginnen.

3.1 Omgevingswet

In 2021 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wet vermindert, vereenvoudigt, verduidelijkt en bundelt de wetgeving en regels van het omgevingsrecht. Met deze nieuwe wet kunnen plannen op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu en natuur beter op elkaar afgestemd worden, krijgen overheden meer ruimte om hun omgevingsbeleid af te stemmen op hun eigen behoeften en doelstellingen en krijgen particuliere ideeën meer ruimte doordat er meer algemene regels gelden.

Onder het stelsel van de Omgevingswet is het uitgangspunt dat overheden bij het uitvoeren van hun taken vanuit de

één-loket-gedachte op alle fronten nauw samenwerken. Dit kan alleen door een goede interne én externe samenwerking waarbij het beschikbaar hebben en stellen van informatie cruciaal is.

De stelselwijziging richting Omgevingswet is een grote ontwikkeling waar veel onderdelen mee samenhangen. In deze paragraaf beschrijven we de vier belangrijkste onderdelen waar we de komende jaren mee te maken krijgen. We sluiten af met “de weg naar 2021” (paragraaf 3.1.5), waarin we onze ambities voor deze onderdelen uiteenzetten voor de komende jaren.

“De Omgevingswet bepaalt dat alle elementen uit de fysieke leefomgeving die met elkaar te maken hebben op elkaar afgestemd moeten zijn. Met meer lokale afwegingsruimte om ruimte te bieden aan initiatieven en oplossingen op maat, met als doel: één samenhangende visie op de leefomgeving, die ervoor moet zorgen dat Nederland mooier, gezonder en veiliger wordt.”

* Wegwijzer Van Waterwet naar Omgevingswet 2018, p. 13.

3.1.1 Digitaal Stelsel Omgevingswet

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is het digitale loket waar initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden snel kunnen zien wat is toegestaan in de fysieke leefomgeving. Dit stelsel is in ontwikkeling om onder andere de samenwerking tussen overheden maar ook informatievoorziening voor burgers te faciliteren. Het DSO biedt de mogelijkheid om aanvragen en meldingen digitaal in te dienen en levert daarnaast integraal inzicht en overzicht voor gebruikers. Besluitvormingsprocessen verlopen sneller, voorspelbaarder en transparanter. Verder kan de samenwerkingsruimte gebruikt worden voor integrale VTH-zaken. Het DSO kan ook preventief van toegevoegde waarde zijn omdat gebruikers eenvoudiger kunnen zien wat wel en niet tot de mogelijkheden behoort op een locatie.

Uiteraard houden we rekening met onze klanten voor wie verdere digitalisering niet per se een verbetering is. Zo blijft er de mogelijkheid bij uitzondering om aanvragen op papier in te dienen. Binnen Aa en Maas ontwikkelt de werkgroep Dienstverlening richtlijnen over hoe onze dienstverlening er in zijn totaliteit uit moet zien waarbij we rekening houden met alle doelgroepen.

3.1.2 Waterschapsverordening

De keur is een van de huidige verordeningen van het waterschap en is een kerninstrument voor planadvies, vergunningen, toezicht en handhaving. De keur is een aanvulling op regels uit de Waterwet en bevat regels ter bescherming van rivieren, beken, sloten,

grondwater en waterkeringen. Naast de keur hebben we algemene regels die het mogelijk maken om activiteiten zonder vergunning uit te voeren. Daarnaast hebben we beleidsregels die bepalen of een activiteit met vergunning uitgevoerd kan worden.

De waterschapsverordening vervangt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet de huidige keur inclusief algemene regels. Deze worden dus samengevoegd. De verordening bevat alle regels over de fysieke leefomgeving die het waterschap stelt binnen haar beheergebied. Samen met de omgevingsverordening van de provincie en omgevingsplannen van de gemeenten zijn dit de decentrale kaders voor de fysieke leefomgeving.

Nieuw ten opzichte van de huidige keur is dat de waterschapsverordening ook regels kan bevatten over lozingsactiviteiten die onder de Waterwet volledig via rijksregels geregeld zijn. Daarnaast worden in de waterschapsverordening de ligging van waterstaatswerken en beschermingszones (beperkingengebieden) omschreven.

3.1.3 Toepasbare regels

Met alleen de regels in de waterschapsverordening zijn we er nog niet. Om de gebruiker goed te kunnen bedienen en voor een goede werking van het DSO is het essentieel en noodzakelijk dat we de regels uit de verordening vertalen naar eenvoudige begrijpelijke regels, de zogeheten toepasbare regels. Deze toepasbare regels krijgen een plek in het DSO en maken het makkelijk om de regels uit de juridische documenten goed te begrijpen en om snel te bepalen of iets wel of niet mogelijk is.

De regels worden gebruikt voor het maken van vragenbomen die uiteindelijk leiden tot een bepaalde uitkomst, bijvoorbeeld dat een activiteit vergunningplichtig is. Zodoende voorzien toepasbare regels het Omgevingsloket in de antwoorden op vragen van initiatiefnemers. Waterschappen zijn vrij in het maken van toepasbare regels zolang ze maar voldoen aan een bepaalde standaard om aan het DSO aangeleverd te kunnen worden, de zogenaamde Standaard Toepasbare Regels (STTR).

3.1.4 Omgevingsvisies en omgevingsplannen

De Omgevingswet schrijft voor dat het Rijk, de provincies en gemeenten elk één omgevingsvisie moeten vaststellen. Het waterschap kent deze verplichting niet. Aa en Maas zal samen met de Brabantse Delta, De Dommel en Rivierenland input leveren aan het totstandkoming van de omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant. Hierbij is een sterke samenwerking en/of wisselwerking nodig bij het maken van het Regionale waterprogramma (provincie), het waterbeheerprogramma en bij leveren van input in de gemeentelijke omgevingsvisies.

De gemeentelijke omgevingsvisie vervangt en integreert alle huidige structuurvisies, beleidsplannen en beleidsvisies. Deze omgevingsvisie wordt een strategische langetermijnvisie voor de fysieke leefomgeving, welke gaat over onder andere de samenhang tussen ruimte, natuur, milieu, infrastructuur en water. Het waterbelang en daarmee het waterschapsbeleid moet in de omgevingsvisie geïntegreerd worden. De uitdaging is om onze waterbelangen te

verankeren in plannen van andere overheden en om deze in een vroegtijdig stadium te koppelen aan de (maatschappelijke) doelen en opgaven die spelen in de fysieke leefomgeving. Denk hierbij aan klimaatverandering, energietransitie, gezondheid en veiligheid.

Het omgevingsplan vervangt het geldende bestemmingsplan en de beheersverordening uit de Wet ruimtelijke ordening. Het omgevingsplan heeft een brede reikwijdte. Dat is het meest opvallende verschil met het bestemmingsplan.

Het omgevingsplan kent niet de begrenzing van ‘een goede ruimtelijke ordening’, maar bevat decentrale regels die over de gehele fysieke leefomgeving gaan.

Waar we tot de invoering van de Omgevingswet een watertoets(proces) op ruimtelijke plannen kennen, krijgen we door de stelselherziening te maken met de ‘weging van het waterbelang’. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met de gevolgen voor het beheer van watersystemen en dat daarbij, voor een duiding van die gevolgen, de opvattingen van de waterbeheerder worden betrokken.

3.1.5 De weg naar 2021

Onze partners (gemeenten en provincie) gaan min of meer gelijktijdig aan de slag met het actualiseren en het “Omgevingswet-proof” maken van hun huidige beleid en ruimtelijke plannen. De uitdaging voor ons is om hierbij op het goede moment aan te haken en aangehaakt te blijven en daarnaast bijtijds de goede input in de reeds lopende planprocessen te leveren. Om goede aansluiting te vinden bij de omgevingsplannen, moet Planadvies de huidige interne kaders die bij de watertoets worden gebruikt, evalueren, herformuleren en aanvullen met nieuwe thema’s.

De waterschapsverordening en de toepasbare regels willen we op 1 januari 2021 in het DSO verankerd hebben. Deze planperiode gebruiken we om onze input te leveren bij het opstellen van een waterschapsverordening. Dit gebeurt onder andere door deel te nemen aan een interne werkgroep binnen het waterschap die de huidige keur evalueert en actualiseert. Dit proces is al georganiseerd en zal deze planperiode voortgezet worden ter voorbereiding op het opstellen van een waterschapsverordening. Dit doen we niet alleen. Collega-waterschappen staan voor dezelfde opgave. Momenteel is er een Brabantbrede Keur die doorontwikkeld wordt. De Brabantbrede samenwerking op dit gebied zetten we door voor de waterschapsverordening. Uiteraard houden we rekening met de gebiedspecifieke verschillen binnen de beheergebieden, volledig in de geest van de Omgevingswet. Daarnaast heeft de Unie van Waterschappen (UvW) een landelijke werkgroep opgericht die de waterschappen handvatten biedt bij het opstellen van een waterschapsverordening.

Tussentijdse resultaten bij het opstellen van deze handreiking worden via een klankbordgroep met de waterschappen gedeeld. Vanuit Planadvies, vergunningverlening, toezicht en handhaving (PVTH) hebben wij de ambitie om nadrukkelijk betrokken te worden in deze landelijke ontwikkelingen, dus zijn wij vertegenwoordigd in deze klankbordgroep. Op deze manier zijn we goed aangehaakt en voorzien we de landelijke werkgroep van input om te komen tot een definitieve handreiking. De inzichten van de interne werkgroep, ervaringen en inzichten van andere waterschappen en de handvatten die de UvW ons kan bieden, vormen de onderdelen die we nodig hebben om tot een goede waterschapsverordening te komen.

Daarnaast wordt een concrete aanpak uitgewerkt om tot toepasbare regels te komen die voldoen aan de standaard zoals gevraagd wordt door het DSO. Op hoofdlijnen hebben we al een aanpak uitgewerkt. De concrete nadere uitwerking is afhankelijk van de doorontwikkeling van de standaard omdat die nog niet compleet is. Deze doorontwikkeling houden we nauwlettend in de gaten. Er zijn ook bureaus die hierbij kunnen ondersteunen. Daar waar het ons aan kennis ontbreekt bekijken we de mogelijkheden om gebruik te maken van deze externe hulp.

3.2 Zaakgericht werken

Zaakgericht werken stelt overheidsorganisaties in staat bedrijven en burgers en de interne organisatie juist te informeren over de voortgang en afhandeling van enige vorm van klantcontact. Met zaakgericht werken kunnen betrokkenen, in het bijzonder de klant, gevraagd en ongevraagd geïnformeerd worden over de status van een zaak. Men is track-and-trace, zoals bij bezorging van pakketten, reeds gewend. Deze dienstverlening kan met zaakgericht werken ook bij de aanvraag van een vergunning verwacht worden. Kenmerkend voor zaakgericht werken is verder dat alle voor een zaak relevante informatie in samenhang toegankelijk is voor de betrokkenen bij die zaak.

Vanuit het Bestuursakkoord Water is de Samenwerking voor Waterschappen (SAW@) ontstaan. Binnen dit samenwerkingsverband hebben de aangesloten waterbeheerders het zaakgerichte systeem Powerbrowser laten ontwikkelen. Sinds november 2017 gebruiken ook wij Powerbrowser als registratie- en informatiesysteem voor onze werkprocessen. Het systeem is hoofdzakelijk bedoeld en specifiek ingericht voor de VTH-processen. Binnen waterschap Aa en Maas hebben we ook de processen Planadvies, Preventie en Subsidieverlening geïntegreerd. We blijven Powerbrowser doorontwikkelen zodat we steeds meer informatie gestuurd kunnen werken. Het continu verbeteren en optimaliseren van de datakwaliteit is daarvoor een voorwaarde.

Daarnaast is het hebben van een zaakstelsel noodzakelijk om in 2021 goed aan te kunnen sluiten op het DSO. Dit laatste gebeurt zoveel mogelijk op centraal niveau vanuit SAW@.

In 2019 stapt Aa en Maas over van het huidige postregistratiesysteem Corsa naar Djuma. Zaakgericht werken wordt hiermee door de hele organisatie ingevoerd. Djuma biedt voor de klant een track-and-trace functie voor de eigen zaak zoals een aanvraag van een vergunning. Vanuit PVTH denken we hierin mee zodat Powerbrowser en Djuma optimaal op elkaar afgestemd worden waardoor we de klant optimaal kunnen bedienen. Met de koppeling tussen deze twee zaakgerichte systemen bij PVTH wordt nog een grote professionaliseringslag naar DSO én moderne dienstverlening gemaakt.

3.3 Digitalisering

Waterschap Aa en Maas geeft de digitale transformatie vorm vanuit de pijlers automatiseren, informatiseren en optimaliseren. Voor planadvies, vergunningverlening, toezicht en handhaving brengt dit nieuwe mogelijkheden in dienstverlening, samenwerking met partners en efficiëntie, effectiviteit en gebruiksvriendelijkheid van werkprocessen. Vraagstukken waar wij nu al aan werken en die de komende jaren concreet worden zijn bijvoorbeeld ontsluiting van informatie en samenwerking met partners via het DSO. Maar ook is dit aanleiding om onze digitale dienstverlening verder te vernieuwen en het digitale aandeel van onze dienstverlening te vergroten.

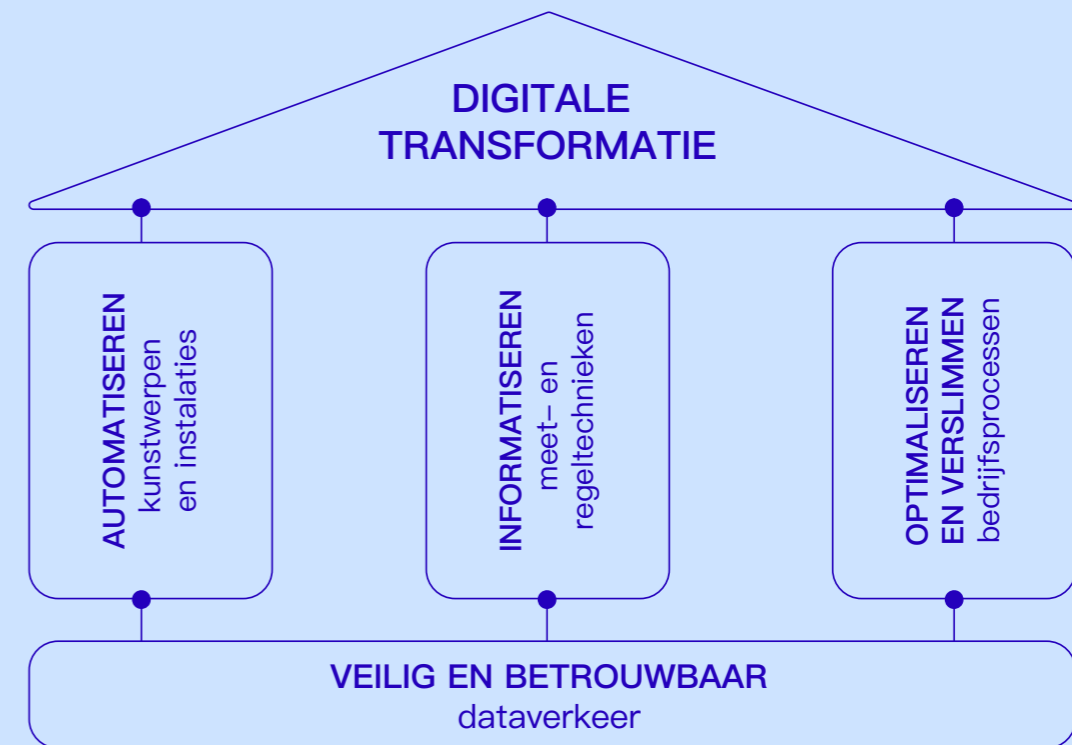
Deze beleidsplanperiode benutten we allereerst om te verkennen in hoeverre we kunnen automatiseren, informatiseren en optimaliseren, zodat we een de basis leggen om de uitvoering van onze taak te verslimmen. Dit doen we door middel van

ONTWIKKELINGEN, AMBITIES EN DE WEG HIERNAARTOE

proeven waarbij onze data een belangrijke rol speelt. Door data uit verschillende bronnen aan elkaar te koppelen kunnen patronen herkend worden. Daarmee wordt onze taakuitvoering steeds meer datagedreven.

Voor vergunningverlening kan dit resulteren in een verbeterd vergunningverleningsproces. Eisen die we stellen aan de tijdigheid van onze producten kunnen beter haalbaar worden doordat bijvoorbeeld een nieuwe vergunningaanvraag via data analyse snel vergeleken kan worden met eerder verleende vergunningen met betrekking tot hetzelfde onderwerp. Dit maakt het afhandelen van vergunningen uniformer en de beoordeling van de aanvraag hoeft hierdoor ook niet helemaal opnieuw gedaan te worden. Denkbaar is dat de vergunning grotendeels al automatisch wordt opgesteld waardoor er alleen nog maar een finale check hoeft plaats te vinden.

Een ander voorbeeld is het gebruik van data om gericht toezicht te houden. Denk aan de vele data van de grote hoeveelheid toezichtzaken en handhavingzaken uit het verleden, maar ook aan data op het gebied van waterkwaliteit en -kwantiteit. Ook de inzet van drones en het gebruik van satellietbeelden zijn instrumenten die ons hierbij helpen. De mogelijkheden worden zelfs nog groter wanneer ook gebruik gemaakt wordt van de data van andere partners. Door deze mogelijkheden te benutten kunnen we beter voorspellen waar het mis kan gaan en daarop inspelen met onze risicoprioritering voor toezicht of met preventiemaatregelen. In de applicatie 'Perceelwijzer' wordt hier al gebruik van gemaakt. Gebruikers zien op perceelniveau bijvoorbeeld welke wet- en regelgeving van toepassing is, ook kan men via de app eenvoudig op de hoogte blijven van bijvoorbeeld maaiwerkzaamheden.

3.4 Samenwerking

“Alleen ga je sneller maar samen kom je verder.” Een bekende uitspraak die uiteraard ook geldt voor ons werkveld.

Goed samenwerken wordt steeds belangrijker. Zaken worden complexer en de klant verwacht een samenwerkende overheid. Om deze reden hebben we de afgelopen jaren veelvuldig samengewerkt met de Brabantse waterschappen, omgevingsdiensten, provincie, gemeentes, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en Rijkswaterstaat.

Hiermee sorteren we voor op de komst van de Omgevingswet. De komende jaren optimaliseren we de samenwerking met verschillende partijen. Hieronder gaan we nader in op de verschillende samenwerkingsdossiers die de komende jaren spelen.

3.4.1 Interne samenwerking

Aa en Maas werkt van buiten naar binnen. Dit betekent dat we in het gebied actief zoeken naar de verbinding en plannen slim combineren om zo efficiënter te werken. Vanwege het schakelen tussen ‘binnen en buiten’ is het belangrijk om de interne afstemming tussen collega’s en bestuurders op orde te hebben. Om goed van buiten naar binnen te kunnen werken zijn gebiedsteams opgericht. Hierin zijn ook planadvies, vergunningverlening, toezicht en handhaving vertegenwoordigd.

Ook op andere gebieden is interne samenwerking erg belangrijk. Zo zijn we als waterschap bezig het onderhoud toekomstbestendig te maken. Dit betekent dat we ruimte langs de waterloop maken om het onderhoud veilig, gelijkwaardig en

kostenbewust te kunnen uitvoeren. De districten zijn trekker in dit proces maar ook vergunningverlening en handhaving leveren een bijdrage. Zo is het aan de vergunningverleners om indien van toepassing maatwerkvoorschriften op te stellen. Handhaving komt aan de orde als partijen er onderling niet uit komen en waarbij toch de beschermingszone beschikbaar gemaakt moet worden voor het onderhoud. De rol van planadvies zit vooral in voorlichting richting gemeentes en initiatiefnemers, voorkomen is immer beter dan genezen.

Daarnaast zijn de collega’s buiten in het veld natuurlijk de oren en ogen, maar ook het gezicht, van het waterschap. Door goed samen te werken kunnen overtredingen in een vroeg stadium gesignaleerd worden. Vooral bij overtredingen die invloed hebben op de waterkwaliteit is dit van groot belang. Maar ook voor andere overtredingen geldt dat adequaat optreden nodig is. Onderhoud moet efficiënt en veilig uitgevoerd kunnen worden. Daarnaast kan snel optreden ook preventief richting de omgeving werken.

3.4.2 Vooroverleg

Vooroverleg zetten we in om van initiatieven naar het realiseren van plannen te komen. Dit gebeurt door verschillende disciplines op verschillende momenten en niveaus. Advisering en betrokkenheid bij ruimtelijke ontwikkelingen vindt reeds zowel proactief als reactief plaats. De komende jaren focussen we ons op een nog meer actieve benadering waarbij we ons realiseren dat gemeentes en provincie als bevoegd gezag uiteindelijk de regie hebben over de wijze en het tijdstip wanneer zij het waterschap benaderen in het proces.

*“Aa en Maas heeft gekozen voor een toekomstperspectief waarin het waterschap vanuit een sterke ‘regionale verankering’ effectief weet samen te werken in de regio aan de realisatie van quwateropgaven. Het waterschap steekt er energie in om te weten wat er speelt in de regio, ook buiten het waterdomein. Dit maakt het mogelijk om vroegtijdig in een proces aan te haken en wateropgaven te koppelen aan ruimtelijke, economische en maatschappelijke ontwikkelingen. We dragen daarmee bij aan verbetering van de leefomgeving en behoud en ontwikkeling van ruimtelijke kwaliteit. De gebiedsgerichte samenwerking metpartners in de regio maakt het ook mogelijk om te komen tot een gezamenlijke aanpak en financiering van opgaven.” **

* Waterbeheerplan 2016–2021 p. 9.

Naast het gesprek met bevoegde gezagen, willen we bij plannen waar dat relevant en efficiënt is ook de initiatiefnemers en ontwikkelaars bij het vooroverleg betrekken. Als zij meer in het voortraject kunnen worden meegenomen, leidt dit tot een betere inpassing van onze belangen bij de uitvoering en instandhouding van nieuwe plannen. Er blijft ingezet worden om zeker bij grotere of gevoelige plannen in een zo vroeg mogelijk stadium bij de planvorming van derden betrokken te worden. Dit doen we door met gemeenten en provincie, liefst vroegtijdig, het goede gesprek hierover te voeren. Dit gesprek voeren we niet alleen als er nieuwe plannen voorliggen. We moeten zorgen voor een doorlopend gesprek over ambities, knelpunten en kansen in een gebied.

Ook voor concrete initiatieven in de vergunningprocedure is de ambitie om bij zaken die zich hiertoe lenen standaard een vooroverleg te organiseren. Dit kan zijn wanneer een initiatiefnemer hier behoefte aan heeft maar ook wanneer de aangevraagde activiteit hierom vraagt. Bijvoorbeeld als de technisch inhoudelijke beoordeling veel tijd nodig heeft of de activiteit veel impact kan hebben op de omgeving. Met een vooroverleg kan veel onduidelijkheid weggenomen worden en kunnen belangen beter afgewogen worden. Dit sluit goed aan bij de doelen die de met de komst van de Omgevingswet nagestreefd worden, namelijk het bieden van ruimte voor initiatieven en tijdig alle partijen hierbij betrekken om tot een plan te komen dat voor de gehele fysieke leefomgeving wenselijk is. Daarnaast kan een vooroverleg ook tijdswinst opleveren. Tellen we dit op bij onze ambitie om onze taken meer data gedreven uit te voeren, dan kunnen we procedures sneller

maar ook kwalitatief beter afhandelen. Hier profiteert de initiatiefnemer weer van. Ook op andere gebieden is interne samenwerking erg belangrijk. Zo zijn we als waterschap bezig het onderhoud toekomstbestendig te maken. Dit betekent dat we ruimte langs de waterloop maken om het onderhoud veilig, gelijkwaardig en kostenbewust te kunnen uitvoeren.

3.4.3 Winnend Samenwerken

Onder de vlag van Winnend Samenwerken hebben de Brabantse waterschappen een samenwerkingsverband. Zowel in de uitvoering als op management- en directieniveau vindt afstemming plaats. We streven naar een zoveel mogelijk uniforme aanpak daar waar mogelijk. Bijvoorbeeld door activiteiten gezamenlijk uit te voeren. We vertegenwoordigen elkaar bijvoorbeeld bij landelijke/regionale (netwerk) overleggen. Ook in de uitvoering kijken we op welke manier we samen zo efficiënt mogelijk kunnen werken. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking bij het ontwikkelen van een Brabantbrede keur. Daarnaast is het bij gebiedsoverstijgende dossiers belangrijk om elkaar goed te kunnen vinden.

3.4.4 Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht

Het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO) is opgericht om de kwaliteit, veiligheid, gezondheid en duurzaamheid van de fysieke leefomgeving in Brabant de bewaken en te verbeteren. Dit met vergunningverlening, toezicht en handhaving als instrumenten. Het BPO coördineert dit en maakt afspraken

over de onderlinge samenwerking van de bevoegde gezagen en omgevingsdiensten. Als Brabantse waterschappen hebben we de thema's verdeeld en zorgen we voor vertegenwoordiging.

3.4.5 Indirecte lozingen

Naast het intensiveren van de samenwerking kiezen we er bijvoorbeeld bij indirecte lozingen bewust voor om meer te doen dan alleen de samenwerking bevorderen. Zo zijn bij indirecte lozingen de omgevingsdiensten het bevoegde gezag voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. We verwachten echter beter grip te krijgen op dergelijke lozingen door omgevingsdiensten uitgebreid en inhoudelijk goed te adviseren bij vergunningverlening en zelf geprogrammeerd toezicht te houden. Als we op die manier lozingen beter kunnen opsporen en waar mogelijk voorkomen dan kan dit leiden tot positieve effecten op het milieu en een verlaging van de kosten. We maken hiervoor goede afspraken met de omgevingsdiensten zodat duidelijk is wie welke verantwoordelijkheid heeft. Uiteraard bevordert een dergelijke aanpak ook de samenwerking.

3.4.6 Mestfraude

Het dossier mestfraude heeft laten zien dat versnippering van bevoegdheden, en daarmee ook een versnippering van vergunningverlening, toezicht en handhaving, leidt tot een minder daadkrachtige overheid. Het intensiveren van de samenwerking binnen de VTH-keten staat daarom hoog op de agenda. We werken 'on the job' aan een sterk netwerk. Dit doen we ook door het organiseren van netwerkbijeenkomsten

en casusoverleggen en door de uitvoeringsprogramma's af te stemmen. Voor sommige activiteiten heeft het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht hier een belangrijke rol in.

Vergunningen voor lozingen door mestverwerkingsinstallaties (MVI's) waar ook een omgevingsvergunning voor nodig is worden gecoördineerd afgehandeld. Op deze manier wordt samen met het bevoegde gezag voor het afgeven van de omgevingsvergunning nauwkeurig afgestemd wat de gevolgen zijn voor de fysieke leefomgeving, worden de belangen breed afgewogen en vindt besluitvorming gelijktijdig plaats. Ook controles bij MVI's zijn en blijven belangrijk. Uiteraard heeft het toezicht op en bemonsteren van in werking zijnde MVI's hoge prioriteit. Er zijn vergunningen verleend waarbij nog geen sprake is van in werking zijnde installaties. Inmiddels is geïnventariseerd of en in hoeverre de betreffende activiteiten alsnog uitgevoerd gaan worden. Is dit niet het geval dan kunnen vergunningen ingetrokken worden. Zo blijft goed inzichtelijk wat de gebruikte en vergunde capaciteit is voor wat betreft het verwerken van mest.

3.4.7 Bestuursakkoord water

Vanuit het Bestuursakkoord water (BAW) zijn samenwerkingsafspraken gemaakt tussen de waterschappen en Rijkswaterstaat. Deze bestaan onder andere uit het gezamenlijk uitvoeren van bepaalde toezichtcontroles om efficiëntie te vergroten en kennis uit te wisselen. Bijvoorbeeld bij controles op het gebied van het Besluit bodemkwaliteit en de Wet gewasbeschermingsmiddelen. Daarnaast zijn afspraken gemaakt over de zogenoemde BRZO-bedrijven. Waterschap Brabantse Delta voert deze controles uit bij bepaalde risicovolle bedrijven. Ook worden gezamenlijke inspectievluchten uitgevoerd. De samenwerking met Rijkswaterstaat op het gebied van vergunningverlening optimaliseren we door meer zichtbaar te worden voor elkaar. Dit doen we door vaker bij elkaar op locatie te werken. Hierdoor kan kennis makkelijker uitgewisseld worden en wordt de afstemming sneller en efficiënter. Vooral als sprake is van samenloop komt dit de kwaliteit van de adviezen ten goede. Winst voor ons, maar vooral ook voor een initiatiefnemer die sneller en beter weet waar hij aan toe is.

3.5 Preventie

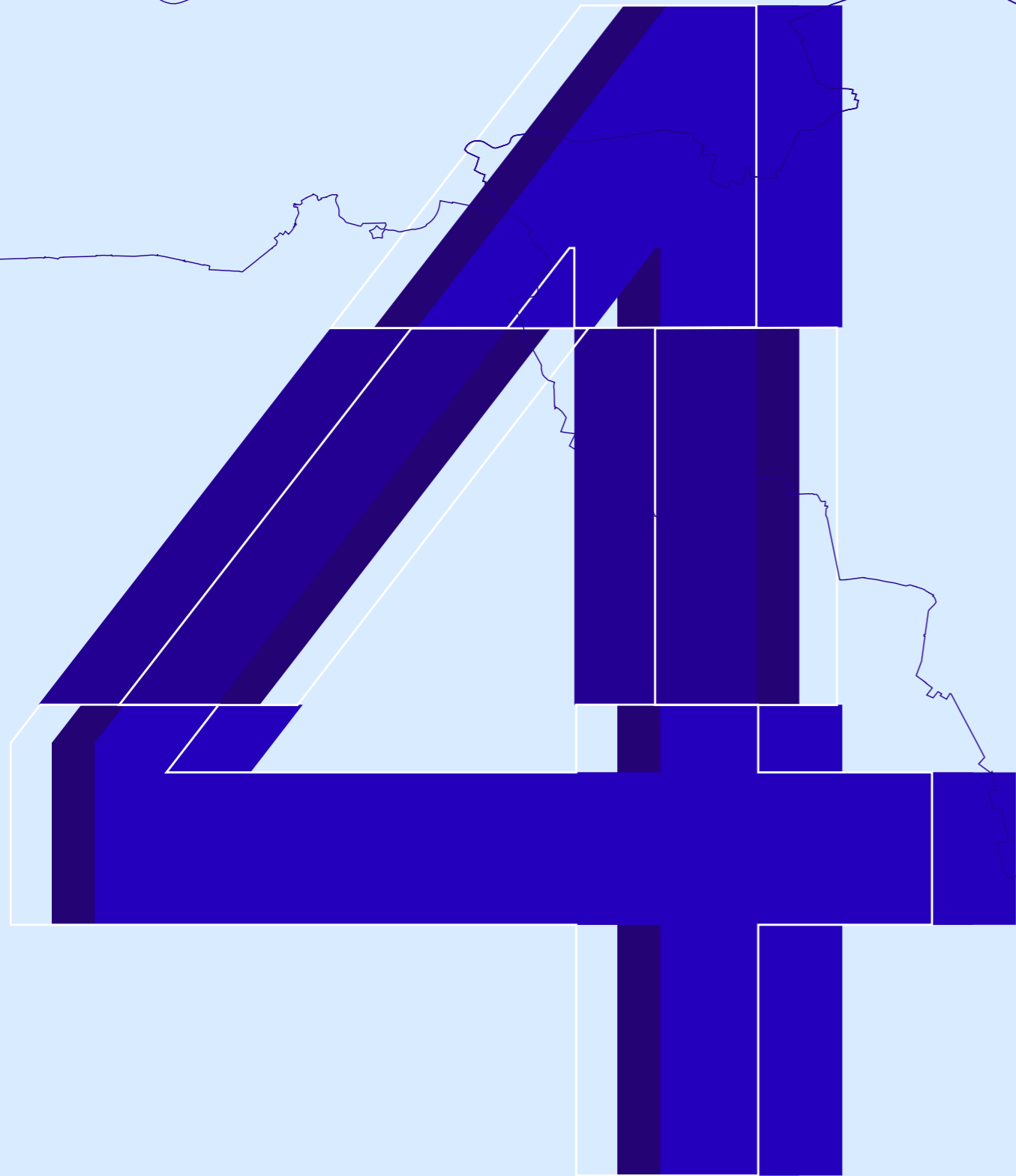
De in het vorige beleidsplan Preventie, toezicht en handhaving aangekondigde verkenning naar het uitbreiden van preventieve activiteiten is inmiddels uitgevoerd en opgeleverd. De resultaten daarvan staan in de nota Effectief Preventief.* De start om de daaruit voortvloeiende aanbevelingen uit te voeren is inmiddels gemaakt en wordt steeds meer geïntensiveerd door onder andere het geven van voorlichtingsbijeenkomsten en benutten van ambassadeurs in de districten.

Op deze manier realiseren we een natuurlijke groei waarin preventie steeds belangrijker wordt binnen de gehele organisatie. Dit is uiteraard ook onderdeel van de ontwikkeling die we ingezet hebben met het oog op de Omgevingswet. Ook vanuit vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn we steeds meer in contact met de omgeving. Dit bevordert de verhoudingen en zorgt voor kennisoverdracht. Het geven van presentaties over onze regelgeving bij nutsbedrijven waar we veelvuldig mee te maken hebben is daar een voorbeeld van. Een ander voorbeeld is de informele aanpak van juridische procedures. Daar waar we bezwaren weg kunnen nemen met een nadere toelichting op het besluit en een goed gesprek, benutten we deze kans. In 2020 evalueren we het programma preventie en afhankelijk van die uitkomst bepalen we het vervolg van preventie.

* Effectief Preventief, Koers naar preventie voor een sterke verbinding met onze omgeving en een beter naleefgedrag.

** Waterbeheerplan 2016–2021 p. 11.

*“De basisopgave van het waterschap is het in stand houden van het bestaande niveau van dienstverlening aan de gebruikers. Dit gebeurt door de bestaande infrastructuur van het watersysteem en de afvalwaterketen zo effectief en efficiënt mogelijk te onderhouden, te beheren en in te zetten. Vergunningverlening en handhaving blijven wij zo efficiënt mogelijk uitvoeren. Hierbij zoeken we naar de optimale balans tussen vooraf meedenken en goede afspraken maken waar dat kan (preventie) en achteraf optreden waar dat moet (repressie).”***

MENSEN EN MIDDELEN

Planadvies, vergunning-
verlening, toezicht
en handhaving 2019–2022

4. MENSEN EN MIDDELEN

De veranderingen en ontwikkelingen die in dit beleidsplan zijn opgenomen krijgen de komende jaren volop aandacht. Dit vraagt veel van onze organisatie. In dit hoofdstuk gaan we nader in op een aantal concrete veranderingen in deze planperiode. Deze kunnen impact hebben op de rol maar ook op het aantal mensen dat nodig is voor een goede uitoefening van de VTH-taken. Om de transities succesvol te doorstaan moeten we voldoende mensen beschikbaar hebben met de juiste kennis. Hoeveel mensen we nodig hebben en wat er van ze gevraagd wordt is afhankelijk van hoe de ontwikkelingen de komende jaren gaan verlopen.

Zo gaan we deze planperiode participeren bij de totstandkoming van een aantal gemeentelijke omgevingsvisies en omgevingsplannen. Het leggen van verbindingen, zowel in onze eigen organisatie als in het lokale of regionale netwerk is hierbij cruciaal. Het organiseren van deze samenhang betekent dat we inhoudelijk expert moeten zijn en nog meer een verbindende rol moeten nemen. Dat betekent ontwikkelingsgericht kunnen denken en niet alleen maar toetsend. We moeten in staat zijn kansen te signaleren in plaats van alleen aangeven wat wel of niet is toegestaan.

De regelgeving verandert ook op dit gebied. We gaan aan de slag gaan met een waterschapsverordening met meer algemene regels en minder vergunningplichten. Initiatiefnemers krijgen hierdoor meer vrijheid en verantwoordelijkheid om hun plannen te realiseren zonder hiervoor een vergunning aan te vragen. Daarnaast krijgen we te maken met een steeds verdergaande digitale transformatie. Worden er minder vergunningen aangevraagd of worden deze grotendeels automatisch gegenereerd, dan hoeven er ook minder vergunningen geschreven te worden. Dit betekent niet per definitie dat er dan ook minder vergunningverleners nodig zullen zijn. Worden de vergunningen die overblijven namelijk complexer van aard en moeten automatisch gegenereerde vergunningen nog altijd gecheckt worden, dan zal op een andere manier een beroep worden gedaan op de vergunningverleners. Maar ook de toezichthouders krijgen te maken met een andere rol. Meer algemene regels betekent namelijk ook meer regels om op toe te zien. Toezicht en handhaving op basis van de zorgplicht gaat een grotere rol spelen omdat de Omgevingswet meer uitgaat van eigen verantwoordelijkheid van de initiatiefnemers. Het is echter nog onduidelijk hoe hier precies invulling aan gegeven kan worden.

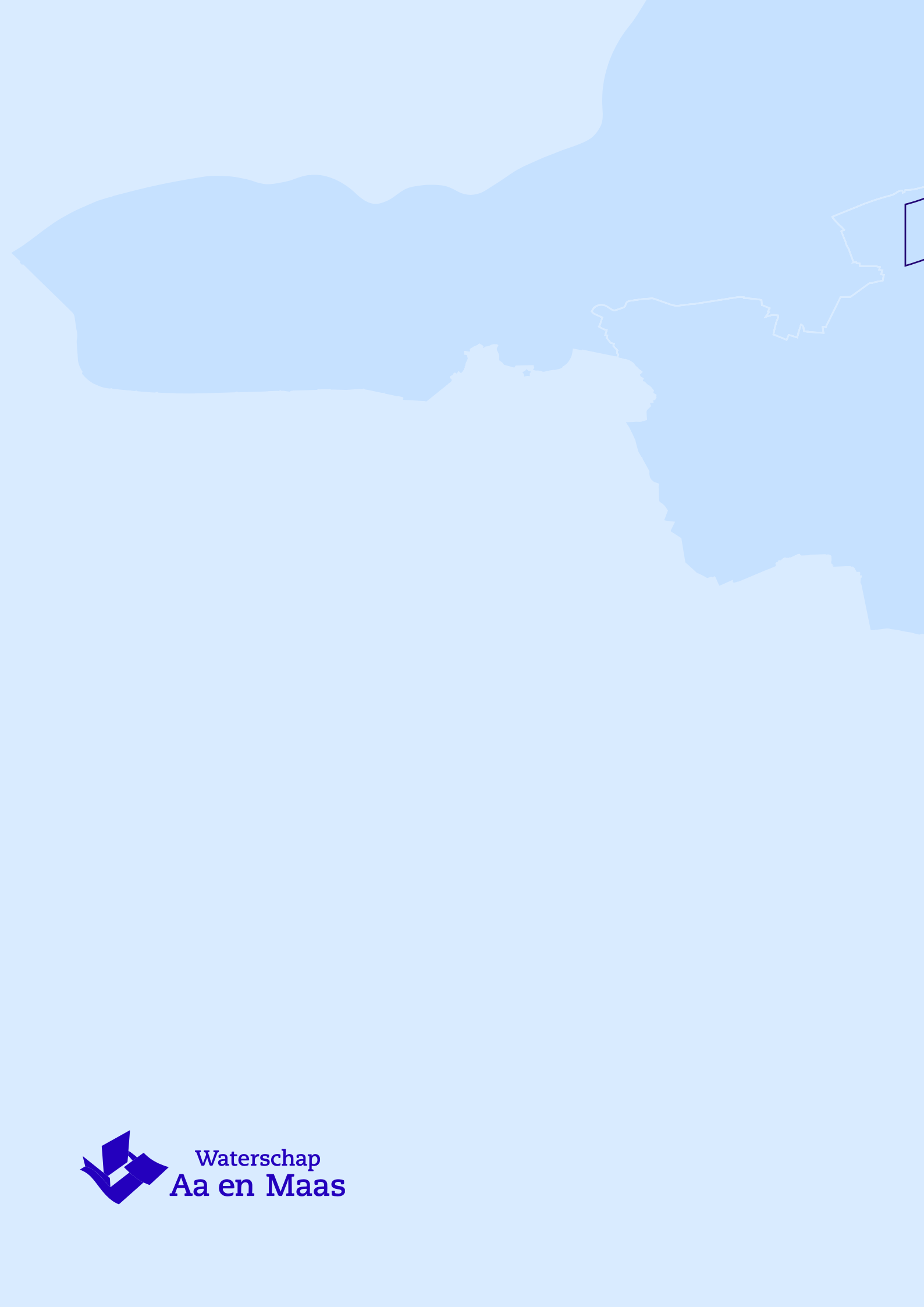
De kennis die nodig is om te kunnen anticiperen op deze nieuwe werkwijzen en rollen gaan we actief naar op zoek.

MENSEN EN MIDDELEN

Onze medewerkers zullen opleidingen, workshops en bijeenkomsten die relevant zijn voor een ontwikkeling als de Omgevingswet bijwonen om de nodige kennis binnen te halen. Binnen de afdelingen krijgen de veranderingen regelmatig aandacht zodat ze goed kunnen landen en iedereen aangehaakt blijft. Dienstverlening krijgt een prominentere rol en er worden proeven gedaan met het verslimmen en digitaliseren van processen. We kunnen hier niet vroeg genoeg mee beginnen. Hoe dit vorm krijgt komt dan ook als vanzelfsprekend terug in de Uitvoeringsprogramma's die we jaarlijks vaststellen.

Naast anticiperen op deze veranderingen blijven we de komende periode natuurlijk ook gewoon ruimtelijke plannen toetsen, vergunningen verlenen, meldingen afhandelen en toezicht en handhaving uitvoeren. Kortom: de winkel blijft open maar we verbouwen de inrichting behoorlijk.

Onder de Omgevingswet staat participatie centraal. Het leggen van verbindingen, zowel in onze eigen organisatie als in het lokale of regionale netwerk is hierbij cruciaal. Het organiseren van deze samenhang betekent dat we inhoudelijk expert moeten zijn en nog meer een verbindende rol moeten nemen.

Waterschap
Aa en Maas